

RĚMSKŌ KLĚKA

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY RUMSKIEGO
ODDZIAŁU ZRZESZENIA KASZUBSKO-POMORSKIEGO
CZERWIEC – CZERWIŃC – 2025 NR 02(211)

Wiosenne spotkanie zrzeszeńców z Rumi

Zagòscëlë kaszëbsczë piesnie

Kolejny już raz, zrzeszeńcy rumskiego partu spotkali się na zebraniu ogólnym. Gościem był Tomasz Fopke oraz kaszubskie pieśni, także w jego wykonaniu. Nie brakowało jednak i rodzimych występów – jak koncert Chóru kaszubskiego „Rumianie” czy uhonorowanie członków rumskiego oddziału ZKP.

Wspólne spotkanie zbiegło się w czasie z tegorocznym Dniem Jedności Kaszubów, przypadającym na 19 marca. Tym razem, rumski oddział gościł na zebraniu Tomasza Fopke, Kaszubę i popularyzatora kaszubskiej muzyki, wieloletniego dyrektora Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko – Pomorskiej w Wejherowie.

Zanim jednak rozpoczął swoją opowieść, dla zrzeszeńców zaśpiewał Chór „Rumianie” pod dyrekcją Marzeny Graczyk. Chórzyści zaprezentowali kilka pieśni o przeróżnej tematyce, po kaszubsku, jak i po polsku. W sali Miejskiego Domu Kultury popłynęły nuty rzewne i poważne, zabawne i wesołe, ale każda poświęcona pięknu Kaszub. Słuchacze nagrodzili chór głośnymi brawami.

Z kolei T. Fopke przygotował opowieść na temat typów i rodzajów pieśni kaszubskich, łącznie z anegdotkami związanymi z ich powstaniem lub autorami. Poruszył też temat znaczenia muzyki dla

Tomasz Fopke

ludzi i jej odbioru w ważnych momentach życia.

A pieśni bywają różne. Od zwykłych, codziennych śpiewanych dzieciom przez mamy i babcie, poprzez kołysanki, piosenki do tańca i pracy, do kaszubskich zwyczajów, po te dedykowane komuś lub

czemuś, np. po wyjeździe „za chlebem” czy tęsknocie za krajem. W muzycznej historii Kaszub nie brakuje bowiem utworów patriotycznych, nawet lokalnych, śpiewanych o wsi, o mieście, o regionie, o ojczyźnie, małej i dużej, czyli Kaszubach i Polsce, o które potrafili walczyć do ostatniej kropli krwi. Przy tej okazji, można by wymienić piosenkę pt. „Wòjskò maszerëje”, czy „Täskniączka”, kiedyś wykonywaną przez rektora Akademii Muzycznej w Gdańsku prof. Ryszarda Minkiewicza.

Nie sposób nie wspomnieć o

K. i F. Wolfowie - Jubilaci i zarazem Honorowi członkowie rumskiego oddziału

kaszubskich pieśniach religijnych, wśród których żywa jest tradycja pieśni maryjnych, poświęconych Najświętszej Panience, patronce Kaszub, jak choćby „Kaszëbskô Królewô”. A są przecież jeszcze piękne kolędy i pastorałki, niektóre z nich poświęcone nawet określonemu miejscu na ziemi. Chór Świętojański z Rumi miał na przykład w swoim repertuarze dwie pastorałki dedykowane naszemu miastu: „Jazda na sónkach” i „Kòlãda gwizdów”.

Choć gość, jak sam stwierdził, mógłby opowiadać o muzyce kaszubskiej bez końca, to na uczestników czekała jeszcze jedna część spotkania. Wręczenie kwiatów, gratulacji i prezentu członkom naszego partu – Krystynie i Franciszkowi Wolfom. I co najważniejsze – oficjalnie nadano im tytuł Honorowych Członków Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Rumi. Taką uchwałę zarząd oddziału podjął na zebraniu 3 marca br. Ma to związek z ich zasługami dla naszego oddziału: wieloletnim udziałem w poczcie sztandarowym oddziału,

zaangażowaniem w promocję kaszubszczyzny, przede wszystkim wśród uczniów i młodzieży szkolnej, zaangażowaniem w klubie hafciarskim, czynnym udziałem w mszach kaszubskich (śpiew psalmów) i przez wiele kadencji pracą K. Wolf jako członka zarządu oddziału. K. Wolf jest członkiem ZKP od lat 70. XX wieku (najpierw zapisała się do puckiego oddziału), a F. Wolf od 1994 r. To jednak nie wszystko. Otóż, nasi szacowni zrzeszeni obchodzili niedawno... 65 rocznicę pożycia małżeńskiego. Czy to nie wspaniały Jubileusz? Zgodzili się z tym wszyscy członkowie oddziału, którzy – po wręczeniu Państwu Wolfom kwiatów i gratulacji przez prezesa Józefa Lanca - nagrodzili Jubilatów gromkimi brawami.

Spotkanie zakończyło się przy kawie i cięście oraz wspólnych rozmowach uczestników. Kolejna okazja do spotkania - już w tym miesiącu.

Tekst: M. Kosińska

Fot. T. Dominik

Mieszczi Kònkùrs Wiédzë ò Rëmi i Kaszëbach

8 kwietnia odbył się kolejny konkurs Wiedzy o Rumi i Kaszubach, organizowany przez ZKP O/Rumia i Miejski Dom Kultury. Wzięli w nim udział uczniowie – laureaci eliminacji szkolnych – czterech rumskich szkół podstawowych:

Uczestnicy konkursu kat. 1 wraz z członkami jury i nauczycielami - opiekunami.

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Józefa Wybickiego;
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Aleksandra Majkowskiego.
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Ks. Stanisława Ormińskiego;

- Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Brzechwy;

Uczestnicy wystartowali w dwóch kategoriach wiekowych: kat. 1 – klasy IV–VI i kat. 2 – klasy VII– VIII. Oceniało ich jury w składzie: przewodniczący Franciszek Wandtke i członkowie

Irena Gaj i Mateusz Klebba. Konkurs podzielony był na 2 części:

A – tzw. szeroki finał (pisemny), w którym brali udział wszyscy zgłoszeni uczestnicy i oczekiwano poprawnych odpowiedzi na 30 zadanych pytań;

B – tzw. wąski finał (ustny), dla najlepszej piątki wyłonionej w części A. Uczestnicy kolejno wybierali po 3 pytania o różnym

stopniu trudności i różnej wartości punktowej (za 1-3-5 pkt.). Uzyskane punkty doliczone zostały do sumy punktów z części pisemnej, a łączna punktacja wyznaczyła końcową kolejność (miejsca) laureatów konkursu.

Oto laureaci kategorii 1 (klasy IV-VI):
I miejsce – Paulina Seide – SP 1
II miejsce – Angelika Guz – SP10
III miejsce – Urszula Ryduchowska – SP 1

Laureaci kategorii 2 (klasy VII-VIII):
I miejsce – Dorota Bakuła – SP 10
II miejsce – Milena Zielińska – SP 1
III miejsce – Natalia Kwiatkowska – SP 10

Oprócz w/w laureatów dyplomy uczestnictwa oraz nagrody książkowe i rzeczowe z Urzędu Miasta otrzymali następujący uczniowie:

- Patryk Wrosz – SP 8
- Lena Pol – SP 10
- Jan Kaczmarek – SP 8
- Adrian Gaweł – SP 8

- Judyta Tobolska – SP 10
- Sofii Okhrimchuk – SP 10
- Wiktoria Dmowska – SP 1
- Wiktoria Rumpca – SP 6
- Łucja Mateja – SP 6
- Paulina Kowalewska – SP 10
- Julia Cwalina – SP 10

Gratulujemy laureatom. Dziękujemy też nauczycielom za przygotowanie uczniów do konkursu. W przerwach między poszczególnymi etapami konkursu był słodki poczęstunek przygotowany przez Miejski Dom Kultury.

Na podst. protokołu konkursowego opr. J. Lanc
Fot. archiwum MDK

Wręczowanie Ōrmuzdowŏch Skrŏw za 2024 r.

10 kwietnia br. w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń „Skra Ōrmuzdowa” za 2024 r. Przyznaje je redakcja oraz kolegium redakcyjne miesięcznika „Pomerania” m.in. za propagowanie kultury kaszubskiej, pomorskiej i działań na rzecz zachowania języka kaszubskiego. Wśród siedmiu odznaczonych znalazł się nasz kolega redakcyjny i zarazem wiceprezes rumskiego partu

Mateusz Klebba. O przyznanie mu tego odznaczenia wystąpił zarząd ZKP O/Rumia. Więcej na temat uzasadnienia wniosku pisaliśmy w marcowym numerze „RK”. Laudację na jego cześć podczas wręczania odznaczeń wygłosił prezes rumskiego partu Józef Lanc. **Winszŏjemŏ i zŏczimŏ dalszŏgŏ brzadowŏgŏ dzŏjaniŏ dlŏ kaszŏbiznŏ.**

Red.

Mŏli „Rŏmiŏce” rŏchtŏjŏ sŏ do wŏstŏpŏw

O międzyszkolnym zespole tańca kaszubskiego pisaliśmy już w „Rŏmszczi Klŏce”. Kilka miesięcy temu ten projekt nabrał realnych kształtŏw i od marca kilkanaścioro dzieci, uczniów rumskich szkŏł podstawowych, pod kierunkiem Daniela Koziatka ŏwiczy choreografiŏ do tradycyjnych tańcŏw kaszubskich. Godzinne zajŏcia odbywajŏ się raz w tygodniu w sali Miejskiego Domu Kultury. Zespŏł przyjŏł nieoficjalnie nazwŏ „Rŏmiŏce”. Przypomnŏ, ŏe ta inicjatywa wyszła od radnej Teresy Hebel, emerytowanej nauczycielki i wicedyrektorki Szkoły Podstawowej nr 1 w Rumi.

*Dzieci wraz z instruktorem D. Koziatkiem
Fot. Archiwum MDK*

Zajŏcia mogŏ byŏ prowadzone dziŏki dofinansowaniu przez Starostwo Powiatowe w Wejherowie i ZKP O/Rumia.

W dalszym ciŏgu kierujemy zaproszenie do uczniów mŏdszych klas i ich rodzicŏw. Zapisywaŏ się moŏna w Miejskim Domu Kultury przy ulicy Mickiewicza 19. Dla dzieci przygotowywane sŏ tradycyjne stroje kaszubskie, w ktŏrych bŏdŏ wystŏpowaŏ na scenie. Liczymy na to, ŏe po raz pierwszy zobaczymy ich podczas Jarmarku Kaszubskiego 3 sierpnia br.
J.L.

Bë nie zabëc mòwë starków

Dnia 2 kwietnia w Strzelnie (gmina Puck) miała miejsce gala rozdania nagród Ogólnopolskiego Konkursu Gadki Kaszubskiej "Bë nie zabëc mòwë starków" im. Jana Drzeżdżona. Konkurs był organizowany przez Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy. Franciszek Wandtke, uczeń I LO im. Książąt Pomorskich w Rumi, zajął 1 miejsce ze swoim tekstem "Gdzie je Norda?". Utwór ten zadaje pytanie o granice "Nordy" ukazując mnogość odpowiedzi i za tym idący brak możliwości ustanowienia jednej sprawiedliwej granicy. Rozważania mające na celu znalezienie konkretnej linii pokazują "Nordę" czym się różni

od innych regionów, co jest dla niej charakterystyczne i co jest w niej wyjątkowego. Poszukiwanie granicy, choć nie jest możliwe sprawiedliwe, to pozwala na zauważenie wyjątkowości danego regionu do czego zachęca autor oraz doceniło jury.

Konkurs przyjął nową formułę i poszerzył swój zasięg, z czego jesteśmy bardzo zadowoleni. Wszystkie prace są przesyłane jako wideo i oceniane przez jury. Praca konkursowa mogła zawierać recytację wiersza, skecz, zaśpiewanie piosenki, czytanie własnego tekstu. Niżej zamieszczamy tekst konkursowy.

Red.

Dze je Norda?

Taczé pëtanié w łep mie tłëcze: Dze tak pò pròwdze je Norda? Pitôł jem sã starka, a òn mie òdrzekł - Wiész tã dze je kùnc swiata - Na kùncu Hélszczégò Półòstrowù - Pròwda. Tama téz je kùnc Nordë - Nã a zòczóntk starkù? - Kò w Wejrowie je sztrëka i òna je grëncą.

Czej jò jachôł do mòjégò drëdzégò ópë do Rëmi slëchôł jem na radio i ùczël jem tam rodno mòwã. Pò pròwdze bëło to pò kaszëbskù, le kask jinaczi. Zrozmiéc to szło, leno jakòs tak dzywno. Nen chłop co plestôł w radiu taczë rzeczë òpòwiadôł le pròwdã òn miôł. Jô zmerkôł ò co jidze - òn nie gòdôł "I". Nã i jò dlô te mëslôł, że na Nordze tak wszëtçë gòdają chòc pòtemù jò òbacził, że to tak nie je.

Zapitôł jem sã drëdzégò starëszka czë òn mieszkô na Nordze òn odrzekł - Jo - Nã tej starkù, dze je grëncą Nordowëch Kaszëb - Tegò niżòden czort nie wié, le pòdług mie, że jidze to

tak, jak krëzë: Wejrowszci, Lãbòrszci i Pùcczi - to je Norda.

Jesz roda nama pòkazëje . Na przëmiôr w Rëmi jesz nie bëło jednégò dnia czejbë wiater nie mùjkôł mòji skarnie. Òb zëma czej pòdò snieg, na Nordze òn flot sã topi, a dali òn òstaje wiedno dlëzi.

Jesz czësto jinaczi je òb lato, nad naji kaszëbsczë mòrze przejëzdżają lëdze z Krakòwa, Warszawë, Pòznaniégò i jinszych strón. Tedë Norda je tam, hewò je wicy latników, niżlë Kaszëbów.

Niechtërny gòdają, że richtich grëncą je na geograficznò i pòdług tegò to pradolëna je grëncą.

Wszëtczë argùmentë mają cwëk, le niżòden nie weznacziwò grëncë, bò to nie je do zmierzëniô . Jednégò jò jem gwës, grëncą Nordë i cërwnëch Kaszëb je mòrze i to je jedurnò gwësno grëncą.

Demonologia kaszubska, część XI

Mùmòcz

Słowo Mumocz (muma) kojarzy się z czymś dziecinny, pozytywnym, ale to skojarzenie jest całkowicie mylne. To paskudny demon z kaszubskich jezior i bagien, zły duch wodny, który strzeże głębi i potrafi zatopić nieostrożnego pływaka. Wygląda jak żaba wielkości człowieka: z szerokim pyskiem, ogromnym łbem i ciałem pomarszczonym niczym wiedźma po kąpieli. Brzuch i piersi opadają mu do ziemi. W dodatku jest silny jak koń. Trzymajcie więc oczy szeroko otwarte, gdy

wyberacie się nad kaszubskie wody – mumocz czai się w mgle!

Pewna plotka głosi, że nad Jeziorem Raduńskim mieszkańcy usłyszeli nocą kumkanie żab i plusk wody. Poszli sprawdzić – i ponoć naprawdę ujrzeli sylwetkę mumocza! Ten, zamiast przestraszyć się ludzi, zaczął do nich mrugać rozbawionymi oczkami, jakby zapraszał do tańca po tafli jeziora. Jeżeli wam się to przytrafi, nie dajcie się zwieść, bo ten taniec skończyłby się bardzo źle. Mumocz lubi bowiem topić nieostrożnych pływaków.

Historie o mumoczu były swego rodzaju ostrzeżeniem, szczególnie dla dzieci. Chociaż kaszubska przyroda jest przepiękna, to zarówno dawniej, jak i obecnie, nie można

jeziorem, nad rzeką, czy na innych podmokłych terenach.

Jeszcze inna zabawna historia mówi o wędkarzu z Charzykowych, który na chwilę odłożył kielbasę, szykując się do grilla. Mumocz pomyślał, że to przekąska dla niego – porwał kielbasę i zaczął donośnie rechotać! Jeśli zatem ktoś zwędzi ci kanapkę podczas pikniku nad wodą, teraz będziesz już wiedzieć, kto jest winowajcą.

A Wy – czy słyszeliście kiedykolwiek o mumoczu? A może kiedyś sami spotkaliście coś niewytłumaczalnego nad wodą? Uważajcie, zanim następnym razem wskoczycie do jeziora!

zachowywać się lekkomyślnie czy to nad

Andrzej Lanc

Z żalóbny krónicz

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Brunona Humli, mieszkańca Rumi. Zmarł 27 kwietnia br. Miał 85 lat. Od 2006 r. był członkiem rumskiego oddziału ZKP. Pochowany został na cmentarzu parafialnym przy kościele Św. Krzyża w Rumi.

Rodzinie zmarłego składamy wyrazy współczucia. **Spij w ùbëtkù, òstóniész w naszi pamiãcë!**

Red.

Klëka rëmsczégò partu Kaszëbskò-Pòmòrszczégò Zrzeszeniô

- * 23 marca – udział pocztu sztandarowego (I. i B. Konkolowie, B. Lewińska) oraz innych członków oddziału w Dniu Jedności Kaszubów w Gościnnie-Bolszewie;
- * 4 kwietnia – poczet sztandarowy (A. Głąb, B. Lewińska, T. Hebel) i inni członkowie rumskiego partu wzięli udział w Kaszubskiej Drodze Krzyżowej na Kalwarii Wejherowskiej;
- * 8 kwietnia w MDK odbył się konkurs Wiedzy o Rumi i Kaszubach dla uczniów szkół podstawowych w Rumi (więcej na ten temat str. 2-3);
- * 13 kwietnia – w kościele bł. E. Bojanowskiego w Rumi-Biała Rzeka została odprawiona kolejna msza św. z liturgią słowa i kazaniem w języku kaszubskim (ks. prałat S. Megier);
- * 3 maja – w Sanktuarium NMPWW w Rumi została odprawiona uroczysta msza św. za Ojczyznę z udziałem pocztów sztandarowych, w tym Oddziału ZKP w Rumi (A. Głąb, B. Lewińska, A. Wodniczak);
- * 9 maja w MDK odbyły się eliminacje gminne konkursu recytatorskiego prozy i poezji kaszubskiej „Rodnô Mòwa” (więcej na ten temat str. 6);
- * 18 maja w sanktuarium NMP Wspomożenia Wiernych ks. prałat S. Megier odprawił mszę św. z liturgią słowa i kazaniem w języku kaszubskim. Podczas mszy śpiewał chór kaszubski „Rumianie”;

Komunikatë rëmsczégò partu Kaszëbskò-Pòmòrszczégò Zrzeszeniô

- * 10 czerwca o godz. 18.00 w MDK w Rumi odbędzie się zebranie członków i sympatyków rumskiego oddziału ZKP, na które zaprasza zarząd oddziału;
- * 14 czerwca – pielgrzymka autokarowa na XI Odpust Kaszubski ku czci MB Pani Pomorza w Polanowie;
- * 15 czerwca o godz. 14.00 w kościele św. Judy Tadeusza na Zagórze zostanie odprawiona msza św. w języku kaszubskim;
- * W każdą środę w godz. 14.30-17.00 w siedzibie Oddziału ZKP (ul. Mickiewicza 19A) spotykają się członkowie Oddziału; można pobrać deklaracje członkowskie, a także numery „Rëmszchi Klëczy”;
- * Próby Kaszubskiego Chóru „Rumianie” odbywają się w MDK w poniedziałki i środy od godz. 15 do 16.00. Chętni mile widziani!

Zachęcamy do oglądania naszej strony internetowej: **Kaszubi.pl** zakładka Oddziały (żółty kwiatek u góry), a następnie – Rumia. Także na stronie **Zkprumia.pl**

Zapraszamy!

Rôczimë!

Gminowe miõnczi kònkùrsu recytatorszczégò kaszëbsczi prozë i pòezji „Rodnô Mòwa” 2025

9 maja br. w Rumi odbyły się gminne eliminacje konkursu recytatorskiego prozy i poezji kaszubskiej „Rodnô Mòwa”. Jak zawsze

w trzech kategoriach wiekowych: przedszkolnej, klasy I-III i klasy VII-VIII. Jury przyznało następujące miejsca:

Uczestnicy klas I-III wraz jury. Niżej: Milena Zielińska.

organizatorami konkursu byli Miejski Dom Kultury i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie O/Rumia. Konkurs odbył się w MDK, a jury w składzie: ks. Krzysztof Tusk SDB, Anna Dunst (ZKP) i Mateusz Klebba (ZKP O/Rumia) oceniało ich zdolności recytatorskie. W konkursie wzięło udział 49 recytatorów wyłonionych spośród uczestników szczebla niższego (eliminacje szkolne).

W tegorocznym konkursie zgłoszono uczestników tylko

Kategoria I (przedszkolna):

I m. – Ignacy Orzeł (Przedszkole „Iskierka” w Rumi);

II m. – Kajetan Pryputkiewicz (Przedszkole „Rezydencja Malucha” w Rumi);

III m. – Miłosz Marciniak.
Wyróżnienia – Maksymilian Mówiński, Leon Gwizdała, Melania Pieper;

Kategoria II (klasy I-III):

I m. – Emilia Szymkowiak (SP nr 1);

II m. – Agata Kowalczyk (SP nr 1);

III m. – Mateusz Mateja (SP nr 6). Wyróżnienie – Kornelia Nadolska.

Kategoria IV (klasy VII-VIII): I m. – Milena Zielińska (SP nr 1).

Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy, nagrody książkowe i upominki.

Do udziału w eliminacjach szczebla powiatowego zgłoszeni zostali recytatorzy, którzy zajęli I i II miejsca w swoich kategoriach. Są to: kat. I – Ignacy Orzeł i Kajetan Pryputkiewicz, kat. II – Emilia Szymkowiak i Agata Kowalczyk, kat. IV – Milena Zielińska.

Milena Zielińska w eliminacjach powiatowych w Wejherowie zajęła III miejsce w swojej kategorii. Gratulujemy wszystkim laureatom! Za rok zapraszamy znowu.

Na podst. protokołu konkursowego opr. J. Lanc
Fot. archiwum MDK

Kolejny numer biuletynu „Rëmskô Klëka” ukaże się pod koniec lipca 2025 r. Dostępny będzie w siedzibie ZKP O/Rumia (ul. Mickiewicza 19A), Miejskim Domu Kultury (ul. Mickiewicza 19), Urzędzie Miasta, Miejskiej Bibliotece Publicznej (Stacja Kultura), Bibliotece im. F. Ceynowy w Janowie, Bibliotece Kaszubskiej na Placu Kaszubskim, MOSiR, Centrum Ogrodniczym („U Szredera”) na ul. Kościelnej 27, piekarni „:Skierka” ul. Dębogórska, sklepie mięsnym przy rynku, kwaciarni Zabłocki (Dąbrowskiego/Starowiejska) oraz następujących kioskach: Centrum – przy poczcie (punkt Xero); ul. Derdowskiego – przy przychodni lekarskiej.

Druk „Rëmsczi Klëczi” dofinansowany jest ze środków Gminy Miasta Rumi

„RËMSKĀ KLËKĀ” zredagowali: Monika Kosińska, Mateusz Klebba, Józef Lanc
Wydaje: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie o/Rumia 84-230 Rumia ul. Mickiewicza 19 A
Nakład: 600 egz. Wydano w drukarni „Typograf” Rumia ul. Kościuszki 12